

Försvvarshögskolan

Självständigt arbete (30 hp)

Författare		Program/Kurs
Mette Wiström		HOP SA 2026
Handledare		Antal ord: 9942
Erik Melander		Kurskod
		2UK045
Försvvarsvilja som diskursiv konstruktion: Meningsskapande och emotioner i svensk säkerhetspolitisk kommunikation		
<p>This study examines how willingness to defend is constructed in Swedish security policy discourse through the interaction of linguistic framing and emotion. Rather than treating willingness to defend as a fixed or analytically given concept, the study conceptualises it as a societal commitment shaped through political and institutional communication. Drawing on framing analysis and Emotion Discourse Analysis, operationalised through the analytical tool Emotion Direction Legitimation Analysis (EDLA), the study analyses public speeches by political, institutional and symbolic actors from 2025.</p> <p>The analysis identifies three overarching themes. Societal cohesion, responsibility, and action. Together the themes construct willingness to defend as a normative construction of shared societal responsibility in a context without ongoing war. Through linguistic framing and emotional articulation, meaning-making processes are formed that establish understandings of what is presented as legitimate, necessary, and morally appropriate in relation to security and defence.</p>		
Nyckelord: Försvvarsvilja, Emotioner, Framinganalys, Kommunikation, Säkerhetspolitik, Totalförsvvar.		

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	3
1.1 BAKGRUND.....	3
1.2 FORSKNINGSFÄLT.....	4
1.2.1 Försvarsvilja.....	4
1.2.2 Emotioner i politisk diskurs.....	5
1.2.3 Sammanfattning.....	7
1.3 STUDIENS BIDRAG.....	7
1.4 STUDIENS AVGRÄNSNINGAR.....	8
1.5 STUDIENS DISPOSITION.....	8
2. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER.....	9
2.1 FRAMINGTEORI.....	9
2.2 EMOTION DISCOURSE ANALYSIS-EDA.....	9
2.3 TEORETISK SYNTES SAMT KRITIK.....	11
3. METOD OCH OPERATIONALISERING.....	13
3.1 VETENSKAPSFILOSOFISK POSITION OCH METODOLOGISKA VAL.....	13
3.2 EMPIRISKT URVAL.....	13
3.3 ANALYSMETOD OCH OPERATIONALISERING.....	14
3.4 METODENS MÖJLIGHETER OCH BEGRÄNSNINGAR.....	14
3.5 TROVÄRDIGHET, TRANSPARENS OCH REFLEXIVITET.....	15
3.5.1 Användning av AI-baserade verktyg.....	16
4. EMPIRI.....	17
4.1 ÖVERSIKT AV EMPIRISKT MATERIAL.....	17
4.2 KÄLLKRITISKA ÖVERVÄGANDEN.....	18
4.3 AVGRÄNSNINGAR AV MATERIALET.....	18
5. ANALYS.....	19
5.1 TEMA: SAMHÄLLSGEMENSKAP.....	19
5.1.1 Inramning av försvarsvilja som samhällsgemenskap.....	19
5.1.2 Emotioner i inramningen av försvarsvilja som samhällsgemenskap.....	22
5.2 TEMA: ANSVAR.....	23
5.2.1 Inramning av försvarsvilja som ansvar.....	23
5.2.2 Emotioner i inramningen av försvarsvilja som ansvar.....	25
5.3 TEMA: HANDLINGSKRAFT.....	26
5.3.1 Inramning av försvarsvilja som handlingskraft.....	26
5.3.2 Emotioner i inramningen av försvarsvilja som handlingskraft.....	27
5.4 SAMMANTAGEN KONSTRUKTION AV FÖRSVARSVILJA.....	29
6. SLUTSATSER OCH AVSLUTANDE REFLEKTION.....	31
6.1 FÖRSVARSVILJA SOM NORMATIV KONSTRUKTION.....	31
6.2 ÅTERKOPPLING TILL TIDIGARE FORSKNING SAMT STUDIENS BIDRAG.....	32
6.3 SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA OCH ETISKA IMPLIKATIONER.....	33
6.4 STUDIENS RELEVANS FÖR KRIGSVETENSKAPEN OCH OFFICERSPROFESSIONEN.....	33
6.5 METODOLOGISKA REFLEKTIONER OCH BEGRÄNSNINGAR.....	34
6.6 FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING.....	34
LITTERATUR OCH REFERENSFÖRTECKNING.....	36

1. Inledning

1.1 Bakgrund

I ett säkerhetspolitiskt läge som beskrivs som det allvarligaste på decennier har den svenska säkerhetspolitiska diskursen förändrats. Ett allt mer alarmerande och mobiliserande språkbruk präglar numera offentliga uttalanden om hot, ansvar och beredskap (Myndigheten för psykologiskt försvar 2025:6). Detta utgör ett tydligt trendbrott mot en tidigare tradition av neutralitet och återhållsamhet, där den svenska säkerhetspolitiken länge formulerats i ett lågmält och huvudsakligen administrativt språkbruk (Bjereld & Möller 2016:445).

I denna förändrade diskurs har begreppet försvarsvilja fått förnyad aktualitet då försvarsvilja återigen kommuniceras som en samhällelig nödvändighet och framställs som en central del av det totalförsvar som nu byggs upp (Myndigheten för psykologiskt försvar 2025:14).

Förändringen kan bland annat urskiljas i hur hotbilden mot Sverige uttrycks över tid. Vid Folk och Försvar 2016 beskrev exempelvis utrikesminister Margot Wallström Rysslands annektering av Krim som den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen sedan kalla krigets slut (Wallström 2016). År 2020 konstaterade försvarsminister Peter Hultqvist att ett angrepp mot Sverige inte längre gick att utesluta (Hultqvist 2020). Språkbruket har därefter ytterligare skärpts.

I november 2025 uttalade sig Socialdemokraternas partiledare Magdalena Andersson enligt följande:

”I det svenska folkdjupet finns det en bred enighet om att den viktigaste uppgiften är att bevara vårt lands självständighet och folkets frihet. För detta är vi beredda att göra stora uppoffringar. Med vapen i hand, om så krävs. Ytterst med livet som insats.”

(Andersson 2025).

I uttalandet kan ett språkbruk identifieras som inte enbart hänvisar till rationella bedömningar av säkerhetsläget, utan även aktiverar emotioner såsom gemenskap, plikt, uppoffring och yttersta ansvar som legitimerande resurser.

Uttalandet kan således förstås som en konstruktion av hur försvarsvilja uttrycks genom en kombination av språkliga inramningar och emotionella uttryck.

Trots att försvarsvilja har studerats i en rad tidigare arbeten har begreppet i svensk forskning främst analyserats som ett attityd- och motivationsfenomen, snarare än som en diskursiv konstruktion i offentlig säkerhetspolitisk diskurs. I synnerhet har mindre uppmärksamhet riktats mot hur försvarsvilja ges emotionell mening och normativ legitimitet i säkerhetspolitiska lägen utan pågående krig. Det finns också begränsad analys av hur begreppets innebörd formas och omförhandlas genom politisk kommunikation i sådana kontexter. Detta aktualiserar behovet av att analysera försvarsvilja som ett föränderligt och situationsberoende begrepp. Den svenska kontexten utgör i detta avseende ett fall där försvarsvilja konstrueras i ett säkerhetspolitiskt mellanläge, där hotet är närvarande men där fred fortfarande råder.

Syftet med studien är således att förstå hur försvarsvilja konstrueras i offentlig säkerhetspolitisk kommunikation genom att analysera hur språkliga inramningar och emotioner samverkar inom ramen för den svenska säkerhetspolitiska diskursen.

Frågeställningen blir därför:

Hur förstås konstruktionen av försvarsvilja genom samverkan mellan språkliga inramningar och emotioner i svensk säkerhetspolitisk kommunikation?

1.2 Forskningsfält

Studien utgår från två delvis överlappande forskningsfält: forskning om försvarsvilja och forskning om emotioner i politisk diskurs där studien positionerar sig i skärningspunkten mellan dessa fält.

1.2.1 Försvarsvilja

Inom forskningsfältet om försvarsvilja finns en omfattande begreppsflora där försvarsvilja beskrivs utifrån olika myndighets- och policykontexter (Asp 2025:9). Begreppet förstås bland annat som individens vilja att skydda landet och dess värden, liksom tilliten till att det egna och det kollektiva bidraget gör skillnad (Försvarsmakten & MSB 2021:23). FOI har vidare definierat försvarsvilja enligt tre definitioner: Personlig, allmän och understödjande, där

personlig försvarsvilja avser benägenheten att ställa upp som personlig resurs inom en totalförsvarsverksamhet. Allmän försvarsvilja avser benägenheten att tycka att det egna landet bör göra motstånd om det utsätts för antagonism och understödjande försvarsvilja avser individers benägenhet att genom handling eller hållning, utanför personlig och allmän försvarsvilja, bidra till landets försvar (Jonsson & Wedebrand, 2021:44).

Metodologiskt har försvarsvilja i huvudsak studerats som ett attityd- och motivationsbegrepp, ofta med hjälp av enkätundersökningar och opinionsmätningar (Inglehart et al. 2015; Sundberg & Gustavsson 2025). I en svensk kontext visar exempelvis Persson och Widmalm att försvarsviljan förblir relativt stabil även vid ökade säkerhetspolitiska spänningar, där tillit till myndigheter framstår som en central förklaringsfaktor (Persson & Widmalm 2024:705–707). I dessa studier behandlas dessutom försvarsvilja som ett i förväg definierat och relativt stabilt begrepp, vilket möjliggör jämförelser över tid men samtidigt begränsar analysen av hur begreppet ges innehåll. Forskning om svensk försvarsvilja har i huvudsak dessutom utgått från empiriska material och analytiska ramar som inte präglas av pågående krig, utan från andra säkerhetspolitiska och tidsmässiga kontexter än det som kännetecknar samtida krigssituationer (Häkkinen & Kaarkoski 2024).

Inom internationell forskning, särskilt med fokus på Ukraina efter 2022, har studier analyserat hur försvarsvilja växer fram i befolkningen precis innan ett krigsutbrott och i pågående krig. Forskningen visar att samhällsidentitet, tilliten till politiskt ledarskap och emotionell mobilisering bidrar till att öka och vidmakthålla försvarsviljan (Reznik 2023; Bukkvoll & Steder 2024; Kutsenko 2025).

Dessa studier bygger dock på andra metodologiska angreppssätt än den föreliggande studien, främst genom kvantitativa analyser, policyorienterade bedömningar eller strukturella jämförelser, snarare än textnära diskursanalys.

1.2.2 Emotioner i politisk diskurs

Studien placerar sig även i ett kompletterande forskningsfält avseende emotioner i politisk diskurs då studien vill förstå hur emotioner används i konstruktionen av försvarsvilja i säkerhetspolitisk diskurs.

Inom internationell forskning om politik och säkerhet har emotioners betydelse för politiska processer uppmärksammas i allt större utsträckning, ofta beskrivet som en ”*emotional turn*”.

Denna forskningsinriktning har bidragit till att utmana föreställningar om politisk kommunikation som i huvudsak rationell och instrumentell. Snarare visar forskningsinriktningen hur emotioner utgör centrala resurser för meningsskapande, identitetsskapande och politisk orientering (Simon 1985:293–305; Crawford 2000:122). Emotioner betraktas således inte som störningar, utan som konstitutiva element i politik, diplomati och strategiskt beslutsfattande (González 2012:1–15; Hutchison & Bleiker 2014:492).

Inom detta bredare forskningsfält kan två huvudsakliga analytiska inriktningar urskiljas. Den ena fokuserar på emotioners roll i politiskt och säkerhetspolitiskt beslutsfattande, där forskning har visat hur emotioner påverkar hotuppfattningar, riskbedömningar och strategiska val (Mercer 2013; Markwica 2018). Den andra, mer diskursivt orienterade inriktningen, undersöker hur emotioner konstrueras, uttrycks och ges politisk legitimitet genom språk i offentlig kommunikation (Ahmed 2014; Åhäll & Gregory 2015; Koschut 2018b). Föreliggande studie placerar sig inom denna senare inriktning.

Emotionellt språk utgör alltså ett återkommande och systematiskt inslag i politisk kommunikation och har behandlats i kvalitativa och diskursiva studier av politiska tal. I Losekes studie (2009:497) analyseras emotioner som diskursivt producerade genom en kvalitativ analys av presidenttal, med fokus på hur språkliga narrativ och kulturella ”*emotion codes*” formar legitima känslomässiga reaktioner i samband med krig. Studien visar hur emotioner som sorg, rädsla och beslutsamhet organiseras narrativt för att skapa kollektiv samling, moraliska orienteringar och föreställningar om ansvar. På liknande sätt analyserar Hasan (2025) tal av Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj och Rysslands president Vladimir Putin under den ryska invasionen av Ukraina med en hjälp av en kritisk diskursanalys. Hasan illustrerar hur emotioner används för att mobilisera stöd, legitimera handling och forma förståelser av konflikt och motstånd i ett akut säkerhetspolitiskt läge.

Dessa studier visar sammantaget hur emotioner i politiska tal inte enbart uttrycker emotioner, utan aktivt bidrar till att strukturera politiska budskap och kollektiva föreställningar i kris- och säkerhetspolitiska sammanhang.

Hermansson (2023) visar i en närbesläktad studie av svensk kriminalpolitisk diskurs hur emotioner som oro och misstro används för att engagera medborgare och forma moraliska föreställningar om ansvar och samhällsordning. Metodologiskt närmar sig Hermansson

emotioner som diskursivt producerade fenomen genom en kvalitativ analys av politisk kommunikation, vilket illustrerar hur emotionellt meningsskapande kan analyseras textnära även i en svensk kontext.

1.2.3 Sammanfattning

De två forskningsfälten visar sammantaget på en tydlig forskningslucka i svensk kontext. Forskningen om försvarsvilja har i huvudsak behandlat begreppet som ett på förhand definierat och relativt stabilt attityd- och motivationsfenomen, ofta analyserat genom kvantitativa mätningar. Detta möjliggör jämförelser över tid, men begränsar förståelsen av hur begreppet ges innehåll och förändras i offentlig kommunikation.

Samtidigt har forskningen om emotioner i politisk diskurs visat hur känslor konstrueras och legitimeras språkligt i säkerhetspolitiska sammanhang. Dessa studier har dock inte analyserat hur emotioner samverkar med konstruktionen av försvarsvilja som politiskt begrepp.

1.3 Studiens bidrag

Genom att kombinera framinganalys och emotionsdiskursanalys (EDA) kan studien undersöka hur språkliga inramningar och emotioner samverkar i konstruktionen av försvarsvilja i svensk säkerhetspolitisk kommunikation. Ett sådant metodologiskt angreppssätt har inte identifierats inom den genomgångna forskningslitteraturen. I studien vidareutvecklas även en textnära operationalisering av EDA i form av Emotion Direction Legitimation Analysis (EDLA), som syftar till att möjliggöra en systematisk och transparent analys av emotioners legitimerande funktion i säkerhetspolitisk kommunikation.

Ur ett krigsvetenskapligt perspektiv kan studiens analys visa hur språkliga inramningar och emotionella uttryck används för att forma föreställningar om försvarsviljans innebörd i relation till sammanhang och säkerhetspolitiskt läge. På så vis kan studien bidra till ökad förståelse för hur försvarsvilja kan konstrueras beroende på vilka mål som eftersträvas och vilka handlingar som avses legitimeras inom ramen för totalförsvaret.

Studien kan även ha relevans utanför akademien genom att belysa hur politiska och institutionella aktörer ramar in försvarsvilja och tilldelar begreppet med olika specifika emotioner. Resultaten kan därmed bidra till ökad förståelse för hur säkerhetspolitiska budskap ges legitimitet och hur krav på samhällsgemenskap, ansvar och handlingskraft kommuniceras

och normaliseras. I detta avseende kan studien vara av intresse för politiska beslutsfattare samt aktörer verksamma inom säkerhetspolitisk kommunikation, psykologiskt försvar och totalförsvarsplanering.

1.4 Studiens avgränsningar

Studien avgränsas till att analysera offentliga tal av svenska politiska och institutionella företrädare, inklusive statschefen, under perioden december 2024 till december 2025. Talen utgör primärkällor för studien och analyseras som uttryck för offentlig säkerhetspolitisk kommunikation riktad till en bred publik i ett förändrat säkerhetspolitiskt läge.

Avgränsningen innebär att studien inte syftar till att uttala sig om hur budskapen tolkas eller tas emot av mottagare. Vidare avgränsas studien från analyser av försvarsviljans faktiska nivå i befolkningen.

1.5 Studiens disposition

Kapitel 2 presenterar de teoretiska perspektiv som ligger till grund för analysen. Kapitel 3 redogör för studiens metodologiska ansats samt studiens operationalisering. I kapitel 4 presenteras det empiriska materialet och dess kontext. Analysen genomförs i kapitel 5 och uppsatsen avslutas med slutsatser och avslutande reflektion i kapitel 6.

2. Teoretiska utgångspunkter

2.1 Framingteori

Framingteorin används i studien både som teoretisk utgångspunkt och som analytiskt verktyg för att undersöka hur försvarsvilja ramar in i den säkerhetspolitiska kommunikationen. Genom språkliga val görs vissa problemdefinitioner, värderingar och handlingsinriktningar mer framträdande än andra, vilket påverkar hur de uppfattas och ges företräde i publikens meningsskapande (Entman 1993:52). Framingteorin synliggör därmed språkets strukturerande funktion i konstruktionen av narrativa ramar, där vissa tolkningar framstår som självklara medan andra förblir utsagda. I säkerhetspolitisk kommunikation innebär detta att politiska aktörer genom språkliga inramningar formar förståelser av hot, ansvar och gemenskap i ett förändrat säkerhetspolitiskt läge (Van Hulst & Yanow 2016:92; Chiru & Buluc 2023:261).

Van Hulst och Yanow har inom framingteorin utvecklat fem ömsesidigt beroende moment i en framinganalys. Dessa består av meningsskapande, urval, benämning, kategorisering samt berättande. Nedan följer dessa fem moment som används för att förstå hur försvarsvilja som konstruktion ramar in i den säkerhetspolitiska kommunikationen (2016: 97-101).

I steg 1, *sence-making*, skapas en förståelse vad som händer i textpassagen och meningsskapandet gör det säkerhetspolitiska läget tydligt.

I steg 2, *selecting*, lyfts det aktuella säkerhetsläget fram och andra delar av läget tonas ner eller utelämnas i inramningen. På så vis visar man i talen vilket urval av diskursen som är viktiga.

I steg 3, *naming*, benämns hot, aktörer och värden, och vilka språkliga etiketter som används för att definiera försvarsviljans innebörd.

I steg 4, *categorizing*, konstrueras kollektiva gränser genom formuleringar av ”vi”, ”samhället” och ”andra”, vars positioner tillskrivs olika aktörer.

I steg 5, *storytelling* sammanfogas alla element till berättelser som förklarar varför försvarsvilja framstår som nödvändig och vad som förväntas göras.

2.2 Emotion Discourse Analysis-EDA

Den andra teoretiska utgångspunkten och analysverktyget är Simon Koschuts emotionsdiskursanalys EDA (Koschut 2022). I Koschuts forskning om emotioners roll i internationell relationer ses emotioner inte främst som något som sker ”inom” individer, utan som något som formas och får betydelse genom språk, gemensamma föreställningar och

sociala sammanhang (Koschut 2018b:499). Det innebär att emotioner som exempelvis rädsla, oro, stolthet eller beslutsamhet inte förstås som privata och individuella reaktioner, utan som emotionella normer som kan delas, förstärkas och riktas genom politisk kommunikation (2014:536–537). Just därför är EDA lämplig för studier av försvarsvilja som något som växer fram i samspelet mellan stat, samhälle och medborgare (Koschut 2018b:499).

Koschut visar hur emotioner fungerar som en länk mellan hur människor förstår en situation och hur de motiveras att agera. När politiska tal beskriver hot, ansvar och gemenskap görs detta inte på ett neutralt sätt, utan genom berättelser som är tänkta att väcka och kanalisera emotioner. På så vis bidrar emotioner till att legitimera olika handlingar (Koschut 2014:537). I denna studie förstås därför politiska och institutionella tal som en slags politisk scen där talaren försöker legitimera sina budskap och skapa en gemensam förståelse av säkerhetsläget genom att tillskriva olika emotioner i budskapen (Koschut 2018a:287).

Sammantaget utgör EDA den teoretiska ramen för att analysera vilka emotioner som ger mening, legitimitet och normativ innebörd i konstruktionen av försvarsvilja i den studerade diskursen.

Metodologisk ansats: Från EDA till EDLA

EDA utgör ett teoretiskt ramverk för att analysera emotioners roll i politisk diskurs, men erbjuder i sin ursprungliga utformning en relativt öppen analytisk struktur. Teorin identifierar vad som är analytiskt relevant, såsom emotionella uttryck, riktning och legitimering, men ger begränsad vägledning för hur dessa dimensioner systematiskt kan operationaliseras i textnära analyser av politiska tal. För att möjliggöra en mer transparent och reproducerbar analys har studien därför utvecklats en konkretiserad operationalisering av EDA i form av Emotion Direction Legitimation Analysis (EDLA). EDLA omsätter Koschuts centrala idéer (2018a) i en strukturerad analysmodell som fokuserar på vilka emotioner som uttrycks, vem eller vad de riktas mot samt vad de syftar till att legitimera. Syftet är inte att ersätta EDA, utan att systematisera dess teoretiska utgångspunkter i en praktiskt tillämpbar form. Genom denna struktur möjliggörs en konsekvent och jämförbar analys av hur försvarsvilja konstrueras emotionellt i de studerade talen, samtidigt som analysprocessens transparens stärks.

Nedan följer de olika analytiska stegen i EDLA.

Emotions- Vilka emotioner uttrycks explicit och implicit i texten?

I detta steg identifieras direkta emotionella uttryck som explicit uttrycker emotioner. Det kan

även vara indirekta formuleringar som väcker olika emotioner som exempelvis oro, stolthet, ansvar eller beslutsamhet (2018a:280).

Direction- Vem eller vad riktas emotionerna till?

I detta steg undersöks hur emotionerna orienteras i texten, om de riktas inåt mot det egna samhället och medborgarna, eller utåt mot yttre hot och andra aktörer. Analysen synliggör därmed hur politiska tal skapar relationer mellan ”vi” och ”andra”, samt hur olika aktörer positioneras emotionellt (2018a:286).

Legitimation- Vilka ansvar, krav eller handlingsalternativ görs rimliga, nödvändiga eller moraliskt försvarbara genom de emotionella uttrycken i texten?

Med stöd i Koschuts teori om emotioners roll i säkerhetspolitisk kommunikation analyseras hur emotioner används som meningsskapande och legitimerande resurser i text. I praktiken innebär detta att studien undersöker vilka emotioner som används för att legitimera försvarsvilja (2018a:287).

2.3 Teoretisk syntes samt kritik

Framinganalysen identifierar hur försvarsvilja ramas in i den säkerhetspolitiska kommunikationen genom att vissa ramar görs mer framträdande. EDA kompletterar framinganalysen med att visa hur dessa ramar ges emotionell betydelse genom uttryck, riktning och legitimering av emotioner.

Utan EDA hade studien i huvudsak kunnat belysa hur säkerhetspolitiska budskap struktureras och ges innehåll genom språkliga inramningar. Men ett sådant angreppssätt hade inte haft möjligheten att analysera den emotionella dimension som bidrar till att göra budskapen meningsfulla, trovärdiga och legitima. Utan framinganalys hade EDA i huvudsak kunnat identifiera förekomsten av emotionella uttryck och deras legitimerande funktion, men saknat ett systematiskt verktyg för att analysera hur budskapen struktureras.

Kombinationen av framinganalys och EDA gör det därmed möjligt att analysera både hur försvarsvilja struktureras genom språkliga inramningar och hur denna struktur ges trovärdighet och normativ kraft genom emotionella uttryck. De två analysverktygen adresserar på så vis olika men ömsesidigt beroende dimensioner av diskursen och möjliggör tillsammans en mer heltäckande förståelse av hur försvarsvilja konstrueras.

Valet av dessa teorier innebär samtidigt vissa analytiska begränsningar där alternativa teoretiska angreppssätt hade kunnat belysa andra aspekter av säkerhetspolitisk kommunikation. En kombination av retorikanalys och EDA hade exempelvis kunnat synliggöra hur försvarsvilja används som ett retoriskt medel för att övertyga eller mobilisera publiken genom ethos-, logos- och pathosargumentation och vilka emotioner som används för att övertyga åhörarna. Ett sådant fokus hade dock förskjutit analysen mot övertygandets mekanik och relationen mellan talare och mottagare (Boréus & Bergström 2018:93–94).

3. Metod och operationalisering

3.1 Vetenskapsfilosofisk position och metodologiska val

Studien har en tolkande och konstruktivistisk ansats, där språket inte betraktas som en neutral återgivning av verkligheten, utan som en central del i hur sociala fenomen skapas och förstås (David & Sutton 2016:80–81; Boréus & Bergström 2018:27).

Studien genomförs därför som en kvalitativ och tolkande textanalys där fokus ligger på textens meningsskapande och emotionella logik, vilket är förenligt med tolkande forskning där djup förståelse prioriteras framför bredd (Bryman 2018:455).

Analysen har genomförts i en abduktiv forskningslogik, där de teoretiska utgångspunkterna i form av framingteori och EDA har använts som analytiska resurser. Det empiriska materialet har således bearbetats i ett ömsesidigt samspel där de tematiska mönster som identifierats i studien inte har varit förutbestämda. Snarare har dessa tematiska mönster utvecklats successivt genom en iterativ analys där återkommande språkliga strategier och emotionella uttryck uppmärksammats, prövats och omformulerats i relation till analysramen (2018:478).

3.2 Empiriskt urval

Inledningsvis har en bred läsning av 25 säkerhetspolitiska tal mellan perioden december 2024 till december 2025 genomförts. Talen har lästs i sin helhet. Talen har varit politiska och institutionella och representerar centrala positioner i den svenska säkerhetspolitiska diskursen, däribland statsmakt, opposition, myndighetschefer och symboliska ledare.

Urvalet av talen följer Pattons principer om ”*information-rich cases*” och ”*intensity sampling*” där fokus ligger på tal där samhälleligt motstånd och försvarsvilja framträder med särskild analytisk tydlighet (2015:272). Urvalet syftar således till att skapa analytisk bredd inom den säkerhetspolitiska diskursen samtidigt som fokus har varit att finna tal där försvarsvilja konstrueras av olika centrala aktörer inom samma säkerhetspolitiska diskurs. Tal som inte explicit eller implicit uttryckt sig om samhälleligt motstånd eller om försvarsvilja har valts bort. Tal som inte heller använde sig av explicita eller implicita emotioner i samband med samhälleligt motstånd eller försvarsvilja har också valts bort.

De sju tal som valdes ut från de 25 talen innehöll sammantaget 18 textpassager som uttryckte sig om försvarsvilja. Dessa textpassager täckte de centrala sätt på vilket försvarsvilja konstrueras inom diskursen. När ytterligare passager inte tillförde nya uttryck om

försvarsvilja bedömdes antalet textpassager som tillräckligt stabilt för att kunna gå vidare till nästa analytiska steg (Esaiasson 2024:359).

3.3 Analysmetod och operationalisering

Analysen har genomförts i följande analytiska steg:

I det första steget har de 18 textpassagerna analyserats var och en för sig med hjälp av framinganalysen, där de fem meningsskapande processerna sense-making, selecting, naming, categorizing och storytelling användes för att identifiera hur säkerhetspolitiska budskap språkligt ramas in.

I det andra steget har samma textpassager analyserats genom EDLA. Fokus har legat på att identifiera emotionella uttryck, deras orientering mot aktörer, handlingar eller hot samt vilken legitimerande funktion dessa emotioner fyllde i sammanhanget.

I det tredje steget har resultaten sammanförts från framinganalysen och EDLA i textnära synteser, där språklig inramning och emotionella dimensioner vägts samman i en integrerad tolkning av respektive textpassage.

I det fjärde steget har synteserna analyserats tvärs över materialet genom en tematiserande och klustrande process, i syfte att identifiera återkommande mönster, logiker och meningsskapande strukturer.

I det femte och avslutande steget har tre teman identifierats i relation till studiens teoretiska utgångspunkter inom framingteori och EDA, vilket möjliggjort en övergripande analys av hur försvarsvilja konstrueras genom tre teman: Samhällsgemenskap, ansvar och handlingskraft. När ytterligare analys inte tillfört nya analytiskt relevanta variationer har studien bedömts uppnått datamättnad och tematiska strukturen har ansetts som tillräckligt stabil för vidare analys (Esaiasson 2024:359).

3.4 Metodens möjligheter och begränsningar

Kombinationen av framinganalys och operationalisering genom EDLA har möjliggjort en analys av både meningsskapande och emotionella dimensioner av säkerhetspolitisk kommunikation. Detta utgör en metodologisk styrka, då politiska budskap ofta formas genom ett samspel mellan språklig inramning och emotionellt meningsskapande (Hutchison & Bleiker 2014:507).

Den tolkande ansatsen innebär också att analysen fokuserar på diskursiva processer snarare än på attityder eller mätbara effekter. Resultaten är därför inte generaliserbara i statistisk mening

(Bryman 2018:484). De analytiska resultaten ska dessutom förstås som rimliga och välgrundade tolkningar av det studerade materialet, snarare än som uttömmande eller entydiga förklaringar.

I en tolkande analys kan även samma empiriska yttranden belysa flera analytiska dimensioner. Att enskilda citat förekommer i olika tematiska sammanhang ska därför inte förstås som empirisk upprepning, utan som ett uttryck för diskursens mångtydighet.

3.5 Trovärdighet, transparens och reflexivitet

Studiens trovärdighet vilar på en tydlig och konsekvent koppling mellan teoretiska utgångspunkter, metodologiska val och analysens genomförande. Genom att analysprocessens olika steg redovisas öppet och systematiskt skapas transparens, vilket gör det möjligt för läsaren att följa den analytiska logiken bakom tolkningarna och bedöma analysens rimlighet och kvalitet (2018:285). En diskursanalytisk ansats innebär samtidigt en risk för selektiv tolkning, då forskaren aktivt identifierar och sammanför språkliga och emotionella mönster i materialet. För att hantera denna risk har analysen genomförts stegvis och systematiskt, där samtliga identifierade textpassager har analyserats enligt samma analytiska frågor och där tolkningarna kontinuerligt prövats mot materialets helhet.

Trovärdighet förstås här inte som möjligheten till exakt reproduktion, utan som analytisk stringens och spårbarhet i tolkningsarbetet. Analysen följer således en tydlig och konsekvent struktur med syfte att identifiera återkommande mönster i hur emotioner används och ges betydelse i den säkerhetspolitiska kommunikationen (2018:467).

Urvalet är därmed inte gjort för att möjliggöra jämförelser mellan enskilda politiska positioner eller aktörer, utan för att analysera hur försvarsvilja konstrueras på diskursiv nivå.

Författaren till denna studie är verksam inom Försvarsmakten, vilket innebär en professionell närhet till en av de institutionella aktörer vars offentliga kommunikation analyseras i studien. Denna närhet utgör både en analytisk resurs och en potentiell begränsning, då den möjliggör fördjupad kontextuell förståelse samtidigt som etablerade sätt att tala om försvar och säkerhet riskerar att framstå som självklara. I kvalitativa och tolkande studier är dock forskarens position och erfarenheter en del av den analytiska processen, vilket innebär att tolkningar alltid sker i relation till en viss förförståelse (Boréus & Bergström 2018:38–41; Moses & Knutsen 2019:7–11). För att hantera detta har reflexivitet integrerats i analysprocessen, där

tolkningar kontinuerligt har prövats mot materialet och särskild uppmärksamhet ägnats åt analyser som legat nära dominerande diskursiva antaganden (Guillemin & Gillam 2004).

Eftersom materialet består av offentliga politiska uttalanden handlar det etiska ansvaret inte om skydd av individer, utan om tolkningens integritet genom att undvika överdrivna eller ogrundade tolkningar. Analysen har därför genomförts med strävan efter att låta tolkningar vila på tydliga textuella belägg och att skilja mellan vad som uttrycks i materialet och forskarens analytiska slutsatser (Bryman 2018:467–468).

3.5.1 Användning av AI-baserade verktyg

AI generering (Chat GPT) har använts som stöd i skrivprocessen, främst för språklig bearbetning, korrektur samt för att förbättra textens tydlighet och struktur.

Samtliga analytiska ställningstaganden, tematiseringar och slutsatser är författarens egna. AI-användningen har därmed inte påverkat uppsatsens vetenskapliga innehåll eller självständighet.

4. Empiri

4.1 Översikt av empiriskt material

Centrala aktörer inom den svenska säkerhetspolitiska diskursen har valts ut utifrån deras politiska och institutionella position samt symboliska roll i att formulera och legitimera säkerhetspolitisk kommunikation i offentlig säkerhetspolitisk diskurs. Dessa aktörer förstås som tongivande röster med normerande och vägledande funktion i diskursen, snarare än som representanter för distinkta politiska ståndpunkter. Samtliga tal hålls i kommunikativa situationer där talaren framträder som nationell representant och där syftet är att informera, skapa reaktioner eller rama in Sveriges säkerhetspolitiska läge i ett förändrat omvärldsläge.

Rikskonferensen Folk och Försvar i Sälen i januari 2025 utgör en sådan svensk säkerhetspolitisk arena där den säkerhetspolitiska kommunikationen riktar sig både till en professionell säkerhetspolitisk publik och till det bredare svenska samhället. Regeringen, Försvarsmakten och berörda myndigheter presenterar i detta sammanhang sina bedömningar och prioriteringar. Inom denna arena har fyra tal valts ut för analys: statsminister Ulf Kristersson, ministern för civilt försvar, Carl-Oskar Bohlin, generaldirektören för dåvarande Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), numera Myndigheten för civil beredskap, Mikael Frisell, samt Försvarsmaktens överbefälhavare Micael Claesson.

Utöver dessa tal har ytterligare två tal inkluderats för att bredda det empiriska materialet från andra politiska arenor och som exempel på hur försvarsvilja formuleras i bred politisk kommunikation utanför Folk och Försvars arena. Ett tal av Socialdemokraternas partiledare Magdalena Andersson, hållet i november 2025 i samband med ett anförande om försvarets framtid, och ett partiledartal av vice statsminister Ebba Busch på KD-dagarna i april 2025 har inkluderats.

Därutöver har ett tal av statschefen, H.M. Konung Carl XVI Gustaf, inkluderats. Talet utgör hans jultal den 25 december 2024 och skiljer sig från övrigt material genom talarens konstitutionella roll, men har inkluderats på grund av statschefens särskilda symboliska betydelse i kommunikationen om nation, samhälle och gemensamma värden.

4.2 Källkritiska överväganden

Analysen baseras på skriftliga versioner av talen, vilket innebär att emotionella uttryck tolkas utifrån språkliga formuleringar snarare än aspekter av framförandet, såsom tonfall och kroppsspråk.

Skillnader mellan taltyper är också viktiga att beakta. Tal vid Folk och Försvar hålls inom ramen för en etablerad säkerhetspolitisk arena där omvärldsläge, hotbilder och statens prioriteringar står i centrum. Tal som hålls i andra sammanhang formuleras inom delvis skilda kommunikativa kontexter, där budskap kan relateras till politiska positioner, institutionella roller och gemensamma värderingar. Dessa skillnader betraktas inte som analytiska problem, utan som en del av den variation genom vilken försvarsvilja kan konstrueras.

Även tidpunkt och händelsekontext påverkar kommunikationen. De analyserade talen från vald period är formulerade i ett skärpt omvärldsläge vilket också påverkar hur försvarsvilja konstrueras och ges emotionell betydelse.

4.3 Avgränsningar av materialet

Studien omfattar inte intervjuer, debattartiklar, sociala medier eller andra mediala framträdanden. Sådana format kan präglas i högre grad av journalistisk vinkling, dialog, interaktion eller tidsmässig uppsplittring, vilket kan försvåra en sammanhållen textnära analys av språklig inramning och emotionellt meningsskapande.

Urvalet gör inte heller anspråk på statistisk representativitet, utan bygger på ett strategiskt urval av offentliga politiska och institutionella tal, inklusive tal av statschefen i sin roll som symbolisk och samlande företrädare. Antalet tal har dessutom anpassats utifrån deras analytiska relevans i relation till studiens syfte, med fokus på tal där försvarsvilja artikuleras explicit eller konstrueras implicit genom språkliga och emotionella uttryck i en nationell säkerhetspolitisk kontext.

5. Analys

Analysen visar hur försvarsvilja i den studerade säkerhetspolitiska kommunikationen kan förstås som en diskursiv konstruktion som konstrueras genom ett samspel mellan språklig inramning och emotionella uttryck. I analysen redovisas denna konstruktion utifrån tre teman. Samhällsgemenskap, ansvar och handlingskraft.

5.1 Tema: Samhällsgemenskap

5.1.1 Inramning av försvarsvilja som samhällsgemenskap

Ett genomgående drag i inramningen av försvarsvilja som samhällsgemenskap är att försvarsvilja i begränsad utsträckning formuleras som ett explicit begrepp. Begreppet verkar snarare implicit vilket bidrar till en gemensamt delad och självklar hållning. Detta bidrar även till en selektiv inramning där vissa aspekter av försvarsvilja görs synliga, medan andra lämnas i bakgrunden (Van Hulst & Yanow 2016:99–100).

Samhällsgemenskapen beskriver försvarsviljan implicit genom hur samhälle, medborgarskap och gemensamma värden ges mening (2016:97-99). Detta kommer till uttryck i formuleringar som:

”Försvaret av vårt land är inte en uppgift för ett fåtal, utan en uppgift för oss alla.”

(Bohlin 2025).

Anderssons inramning av försvarsvilja som en samhällsgemenskap görs med en liknande beskrivning:

”I det svenska folkdjupet finns det en bred enighet om att den viktigaste uppgiften är att bevara vårt lands självständighet och folkets frihet.” (Andersson 2025).

Samhällsgemenskapen konstruerar försvarsviljan på så vis som en kollektiv hållning och allomfattande snarare än som ett individuellt ställningstagande. Hela samhället och totalförsvaret ryms i denna ram vilket kommer till uttryck genom formuleringen:

”Uppgiften att försvara Sverige är inte bara statens och samhället är större än staten.”

(Kristersson 2025)

Den implicita konstruktion av försvarsvilja förstärks ytterligare genom uttalanden där samhällsgemenskapen framställs som det som förväntas bära samhället genom kris och hot, exempelvis när Busch framhåller att:

”Det är ytterst samhällsgemenskapen och våra svenska värderingar som står på spel.”

Eller i formuleringen:

”Vi måste rusta samhällsgemenskapen.”

I Busch tal artikuleras försvarsvilja dessutom explicit, när hon framhåller att:

”Tydliga gemensamma värderingar är en viktig drivkraft för en ökad försvarsvilja.”

(Busch 2025).

Denna explicita användning av begreppet försvarsvilja utgör således ett av fåtal undantag snarare än regel vilket understryker hur försvarsvilja i övrigt fungerar som ett underförstått normativt raster.

Samhällsgemenskapen konstrueras som inkluderande, där medborgare, civila aktörer och militära institutioner binds samman i ett samhällsgemensamt försvarsprojekt enligt följande formulering:

”Det vi ser är att det hänger ihop. Det militära försvarets förmåga och befolkningens försvarsvilja. Du har inte det ena utan det andra.” (Frisell 2025).

Detta innebär att försvarsviljan fördelas mellan stat, militär och samhälle på ett sätt som gör samhällsgemenskap till den centrala tolkningsramen (Van Hulst & Yanow 2016:97–100).

Samhällsgemenskap framställs även som generationsöverskridande genom följande formuleringar:

”Generationer med olika erfarenheter måste nu kroka arm för att bygga det moderna totalförsvaret.” (Bohlin 2025).

Andersson beskriver tidigare generationers uppoffringar genom arbete, organisering och demokratiskt deltagande på följande sätt:

”Svenska folket har under århundraden byggt det här landet till vad det är.”

(Andersson 2025).

Dessa citat visar på en narrativ berättelse där samhällsgemenskapen konstruerar försvarsviljan genom ett sammanhängande tidsperspektiv. Genom att knyta samman dåtid, nutid och framtid ramar försvarsvilja in som en kontinuerlig samhällelig process som konstruerar samhällsgemenskapen som ett arv för nuvarande och kommande generationer att förvalta (Van Hulst & Yanow 2016:100–101).

Vad samhällsgemenskapen består av definieras i första hand genom gemensamma värderingar och identitet för svenskt territorium. Andersson beskriver värderingar kontra territorium enligt följande citat:

”Det är inte bara ett geografiskt territorium – en plätt mark på den skandinaviska halvön. Nej, vi försvarar en hel samhällsordning. Ett sätt att leva.” (Andersson 2025).

Samhällsgemenskapen presenteras således både som det som kommer att skapa försvarsvilja och även som det som ska skyddas. Detta innebär en omdefiniering av försvarsobjektet där det som ska försvaras namnges och kategoriseras som samhälleliga värderingar och relationer snarare än som ett avgränsat geografiskt territorium (Van Hulst & Yanow 2016:99–100). I flera tal framställs dessa värderingar som centrala för samhällsgemenskapen och dess motståndskraft, exempelvis genom påpekanden om att:

”Tydliga gemensamma värderingar är ett värn mot yttre krafter som försöker splittra och slå sönder.” (Busch 2025).

Liknande resonemang återkommer i formuleringar som:

” Men om kriget kommer, då ska vi med full kraft försvara allt det vi står för, allt det vi är och varandra.” (Claesson 2025).

Samhällsgemenskapen framträder inte enbart som inkluderande, utan också som villkorad. Detta innebär att gemenskapen rymmer implicita moraliska krav på deltagande och ansvar, där medborgskap kopplas till förväntningar om engagemang och lojalitet. Kristersson framhåller exempelvis att:

”Sverige är inte bara en plats för frihet och självförverkligande. Utan också för ansvar och självuppoffring.” (Kristersson 2025).

Denna villkorade diskurs får konsekvenser vilket innebär att individuella tveksamheter, sociala spänningar och ojämlika förutsättningar att bidra till samhällsgemenskapen i huvudsak förblir oartikulerade. Samhällsgemenskapen ramas således in på ett normativt villkorat sätt, där vissa sätt att vara medborgare görs nödvändiga och eftersträvansvärda, medan alternativa positioner och erfarenheter lämnas utanför den dominerande tolkningsramen (Van Hulst & Yanow 2016:97–99).

5.1.2 Emotioner i inramningen av försvarsvilja som samhällsgemenskap

Det emotionella tillstånd som tydligast uttrycker försvarsvilja som samhällsgemenskap är samhörighet (Koschut 2018a:280). Samhörigheten konstrueras som en kollektiv emotionell tillhörighet riktat mot medborgarna och knutet till det gemensamt skapade samhället. Att ingå i samhällsgemenskapen innebär därmed inte enbart att känna tillhörighet, utan också att dela ett gemensamt emotionellt förhållningssätt till samhället och dess säkerhet. Detta kommer till uttryck när Magdalena Andersson beskriver samhället som något gemensamt skapat och djupt värdefullt:

”Det svenska samhället, det vi har skapat tillsammans, är det finaste vi har.”

(Andersson 2025).

Detta emotionella tillstånd förstärks genom mer explicit uttryckta emotioner såsom stolthet och trygghet, vilket Carl XVI Gustaf betonar i formuleringen:

”Trygghet är ingen självklarhet. Det är något vi måste skapa tillsammans.”

(Carl XVI Gustaf 2024).

På så sätt förankras försvarsvilja emotionellt i relationer, värderingar och ömsesidigt beroende mellan medborgare.

Samtidigt förekommer mer negativa emotioner såsom oro och osäkerhet inför det säkerhetspolitiska läget. Detta blir tydligt när Busch framhåller att:

”Tydliga gemensamma värderingar är ett skydd mot det som vill slå sönder den tillit som gör samhället starkt.” (Busch 2025).

Här erkänns hot och splittring implicit, samtidigt som emotionell stabilitet återupprättas genom hänvisningar till gemensamma värden. Detta kan förstås som emotionell reglering och riktning, där potentiellt destabiliserande emotioner erkänns men samtidigt hålls tillbaka och omramas genom hänvisningar till gemenskap och tillit, vilket bidrar till att stabilisera den emotionella meningsskapande processen (Koschut 2018a:286).

Genom detta samspel mellan explicita och implicita emotionella uttryck legitimeras samhällsgemenskapen som den naturliga ramen för försvarsvilja. Emotionerna används därmed inte primärt för att mobilisera genom rädsla, utan för att normalisera föreställningen om kollektivt ansvarstagande och lojalitet.

5.2 Tema: Ansvar

5.2.1 Inramning av försvarsvilja som ansvar

I inramningen av försvarsvilja som ansvar förekommer explicita uttryck för ansvar, så som skyldigheter och krav. Ansvar blir således ett mångdimensionellt begrepp som sträcker sig från ett övergripande samhälleligt åtagande till individens relation till staten och nationen. Ansvar etableras därför som något som vilar på hela befolkningen genom utsagor om att:

”I Sverige har vi både rättigheter och skyldigheter, det ena finns inte utan det andra.”
(Kristersson 2025).

Parallellt ramas ansvar in som ett svar på ett förändrat samhälleligt tillstånd, där tidigare ideal om självförverkligande och individualism ifrågasätts. Detta kan skönjas i formuleringen:

”Den extrema individualismens tidevarv är över.” (Bohlin 2025).

Citatet markerar en normativ förskjutning, där individen förväntas omorientera sig från personliga projekt till kollektiva åtaganden. Detta innebär att ansvar namnges och kategoriseras som en grundläggande del av medborgarskapet, där skyldigheter och rättigheter binds samman i en normativ tolkningsram som gör ansvarstagande till något ofrånkomligt snarare än valbart (van Hulst & Yanow 2016:99-100).

Ansvar ses även som ett kollektivt och normativt åtagande, som inte kan avsägas av enskilda aktörer utan förväntas bäras gemensamt i ett osäkert säkerhetspolitiskt läge.

”Genom att hålla ihop och ta ansvar för Sverige, står vi starka när det blåser hårt.”

(Carl XVI Gustaf 2024).

Samtidigt som ansvar fördelas brett över samhället, betonas vissa delar av ansvarsfördelningen mer explicit avseende behovet av ledarskap och riktning. Detta uttrycks genom följande uppmaning:

”Nu behöver vi alla ta på oss ledartröjan.” (Frisell 2025).

Ansvar konstrueras således som något som ska omsättas genom initiativ, styrning och förebildskap. Ytterligare beskrivs även den hierarkiska dimensionen av ansvar och dess professionella roller i konstateranden som:

”Min viktigaste uppgift är att leverera.” (Claesson 2025).

Ansvar kopplas därmed till förmågan att omsätta vilja och beslut i konkret handling. I diskursen betonas även att ansvar inte enbart kan förstås som militär kapacitetsuppbyggnad, utan som ett bredare samhällsligt åtagande. Detta formulerar Busch enligt följande:

”Det vore ett allvarligt misstag om vi tror att enbart militär upprustning räcker.”

(Busch 2025).

Detta kommer även till uttryck i formuleringar om att:

”Ett starkt svenskt folkförsvar kommer att ställa nya krav på oss som medborgare.”

(Andersson 2025).

Sammantaget kan dessa uttryck förstås som en sammanhängande inramning av ansvar, där ansvar blir universal, normativt omorienteras och hierarkiseras, samt vidgas bortom det strikt militära. Detta innebär att ansvar ramas in som ett ofrånkomligt genom en normativ tolkningsram snarare än genom individuella val (Van Hulst & Yanow 2016:97–99).

Samtidigt kännetecknas denna inramning av ansvar av en påtaglig frånvaro av alternativa positioner. I diskursen artikuleras inga legitima sätt att förhålla sig till försvarsvilja som inte innebär ett gemensamt ansvarstagande. Tvekan, ovilja eller begränsade möjligheter att bidra problematiseras inte, vilket innebär att ansvar framställs som både självklart och oundvikligt. Genom denna tystnad etableras ansvar som den enda möjliga hållningen inom samhällsgemenskapen medan avvikelser förblir oartikulerad och därmed diskursivt marginaliserade (2016:99-100).

5.2.2 Emotioner i inramningen av försvarsvilja som ansvar

Det centrala emotionella fältet i inramningen av försvarsvilja som ansvar präglas av allvar, plikt och uppoffring. Dessa emotioner används till att orientera individen mot de krav som ställs, samtidigt som ansvar legitimeras som ett moraliskt nödvändigt åtagande snarare än ett frivilligt val (Koschut 2018a:280,287). Ansvar kontrasteras genom emotioner av frihet och självförverkligande å ena sidan, och ansvar och självuppoffring å andra sidan. Kristersson uttrycker denna kontrast enligt följande:

”Sverige är inte bara en plats för frihet och självförverkligande, utan också för ansvar och självuppoffring.” (Kristersson 2025).

Genom dessa emotionellt laddade motsatspar riktas emotioner av allvar och plikt mot individens egna prioriteringar, vilket bidrar till att legitimera krav på omorientering från personliga projekt till kollektiva åtaganden (Koschut 2018a:286).

Bohlin kopplar snarare ansvar till individens inre moraliska positionering genom formuleringar som att:

”Den som ännu inte umgått med frågan, vad kan jag göra för mitt land, borde göra det.”
(Bohlin 2025).

Här riktas de emotionella uttrycken inåt, mot individens samvete och självbild, och ansvar binds inte enbart till yttre krav utan till ett emotionellt arbete där ansvarstagandet förväntas internaliseras (Koschut 2018a:286).

Den emotionella tyngden fördjupas ytterligare genom existentiella uttryck som synliggör konsekvenserna av väpnad konflikt. När Bohlin konstaterar att:

”Vi kan heller inte se bort från att vissa saker tyvärr tycks vara konstanta när det kommer till vilken påfrestning och lidande ett väpnat angrepp utgör för ett samhälle.” (Bohlin 2025).

Citatet aktiverar emotioner av oro och allvar som förstärker upplevelsen av ansvar som nödvändigt och ofrånkomligt. Vidare riktas emotioner av allvar och beslutsamhet mot individens beredskap att bidra till samhällets försvar genom Anderssons citat:

”För detta är vi beredda att göra stora uppoffringar. Med vapen i hand, om så krävs. Ytterst med livet som insats.” (Andersson 2025).

Sammantaget bidrar dessa emotionella uttryck till att legitimera ansvar som både krävande och meningsfullt (Koschut 2018a:287), där individens vilja, inställning och beredskap konstrueras som centrala för samhällets försvar.

Till skillnad från samhällsgemenskapens emotionella inramning av försvarsvilja, där emotioner av stolthet, samhörighet och framtidstro ges en framträdande roll, präglas ansvar av en påtaglig frånvaro av sådana positiva och upplyftande emotioner. Denna frånvaro framstår inte som tillfällig, utan som funktionell för diskursens syfte. Genom att betona ansvar som krävande, nödvändigt och ofrånkomligt snarare än som inspirerande formas en emotionell logik där kraven på uppoffring legitimeras snarare än mildras. Detta kan förstås som en emotionell reglering där frånvaron av positiva emotioner bidrar till att förstärka ansvarstagandets moraliska tyngd och göra kraven svårare att ifrågasätta eller avfärda (2018a:287)

5.3 Tema: Handlingskraft

5.3.1 Inramning av försvarsvilja som handlingskraft

Till skillnad från samhällsgemenskap och ansvar, där medborgaren adresseras direkt, kopplas handlingskraft huvudsakligen till statliga institutioner och ledarskap inom totalförsvaret. Försvarsmakten och regeringen ramar här in som centrala bärare av handlingskraft, med ansvar för att omsätta politiska beslut och strategiska prioriteringar i konkret verksamhet (Van Hulst & Yanow 2016:99–100).

Handlingskraft kan i detta sammanhang ses som något som redan är i rörelse, snarare än som en framtida ambition (2016:97–99). Detta kommer till uttryck i konstateranden om att:

”Fler kommer att göra värnplikten, fler kommer att kallas in på repövningar, fler kommer att krigsplaceras.” (Andersson 2025).

Genom sådana formuleringar framställs inramningen av försvarsvilja som handlingskraft som något som omsätts genom pågående och redan beslutade processer, snarare än genom individuella initiativ. I framinganalytiska termer innebär detta en aktörpositionering där handlingskraft förläggs till statliga institutioner och professionella roller, medan medborgare i huvudsak tillskrivs en stödjande och legitimerande funktion snarare än ett direkt handlingsutrymme (Van Hulst & Yanow 2016:99–100). Detta kommer till uttryck genom formuleringar om att:

”Vi ska lägga fokus på krigsförbanden.” (Claesson 2025).

Detta citat markerar att handlingskraft förutsätter tydliga val och koncentration av resurser. Handlingskraft framträder därmed som beroende av ledningens förmåga att strukturera, prioritera och styra verksamheten mot kärnuppgifter.

Sammantaget framträder en spänning i hur försvarsvilja konstrueras i den studerade diskursen. Samhället tillskrivs en avgörande roll för försvarsviljans existens och legitimitet, samtidigt som handlingskraft i praktiken förläggs till statliga institutioner och professionella roller. Samhället fungerar på detta sätt främst som ett normativt stöd för handling snarare än som ett konkret handlande subjekt. Sammantaget kan denna ordning förstås som en sammanhängande inramning där försvarsvilja ges existens och legitimitet genom samhället som ska bära försvarsviljan emotionellt och moraliskt. Handlingskraft organiseras och operationaliseras å andra sidan genom staten som förväntas bära det praktiska ansvaret. Detta innebär att ansvar och handlande separeras mellan olika aktörsnivåer inom samma tolkningsram (van Hulst & Yanow:99-100).

5.3.2 Emotioner i inramningen av försvarsvilja som handlingskraft

Till skillnad från samhällsgemenskap och ansvar, där emotioner i hög grad uttrycks med emotionellt eftertryck, präglas inramningen av handlingskraft av ett mer återhållsamt och kontrollerat emotionellt register. Emotionerna används här främst för att legitimera institutionell och organisatorisk handlingsförmåga snarare än för att mobilisera individuellt handlande (Koschut 2018a:280, 287). Den dominerande emotionella tonen är allvar och brådska och beskrivs enligt följande:

”Sverige är inte i krig. Men det råder inte heller fred.” (Kristersson 2025).

Det brådskande läget som kräver handlingskraft uttrycks även av Bohlin enligt följande:

”Det är dags att vi tar nuet på mycket stort allvar.” (Bohlin 2025).

Brådskan och handlingskraft uttrycks också i följande uppmaning:

”Vi måste vara proaktiva och inte vänta eller peka på någon annan när det hettar till.”

(Frisell 2025).

På detta sätt legitimeras handlingskraft med ett emotionellt språkbruk som betonar brådskan, fokus och professionellt ansvar (Koschut 2018a:287).

De mer positiva emotionerna inom handlingskraft sker i uttryck av stolthet och framtidstro. Stolthet konstrueras i diskursen som en emotionell följd av handlingskraft i praktiken. Detta exemplifieras genom att lyfta fram Försvarets förmåga att snabbt och organiserat genomföra krävande uppgifter. I nästföljande citat konstruera förflyttningen av en mekaniserad bataljon till Lettland som ett naturligt och legitimt uttryck för stolthet, både hos soldaterna och hos nationen i följande formulering:

”Jag vet att de känner stolthet över den insats som de nu ska göra. Och som land känner vi tacksamhet. De försvarar oss och vår frihet på allierad mark.” (Kristersson 2025).

Framtidstro aktiveras även genom formuleringar om att:

”Vi måste tro på framtiden, trots krig, klimatförändringar och krafter som hotar vår trygghet.” (Carl XVI Gustaf 2024).

Sammantaget används emotioner i inramningen av handlingskraft för att göra institutionell styrning och beslutsfattande begripligt och legitimt i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge, i kontrast till de mer individorienterade emotionella uttryck som präglar samhällsgemenskap och ansvar (Koschut 2018a:287).

5.4 Sammantagen konstruktion av försvarsvilja

Analysens tre teman kompletterar varandra funktionellt, då inget enskilt tema ensamt kan bära konstruktionen av försvarsvilja. Samhällsgemenskapen etablerar vad som ska försvaras och varför detta uppfattas som meningsfullt, men utan ansvar riskerar gemenskapen att stanna vid en abstrakt värdegemenskap. Ansvar preciserar därför vilka krav som kan ställas på medborgare och institutioner, men utan handlingskraft riskerar dessa krav att framstå som tomma normer. Handlingskraft möjliggör att försvarsvilja omsätts i konkret handling genom institutioner och beslut, men utan samhällsgemenskap och ansvar riskerar handlingskraften att sakna legitimitet.

Samhällsgemenskapen fungerar som ett underliggande normativt raster i den säkerhetspolitiska diskursen. Försvarsvilja uttrycks därmed sällan explicit, utan framträder implicit genom föreställning om en gemensam och kollektiv samhällsgemenskap. Den konstrueras vidare som en kollektiv hållning där försvarsuppgiften förskjuts från staten till samhället som helhet inom ramen för totalförsvaret. Försvarsobjektet omdefinieras från territoriellt skydd till bevarandet av värden, livsformer och samhällsordning, samtidigt som samhällsgemenskapen framställs som generationsöverskridande och normativt villkorad. Emotioner som samhörighet, allvar och uppoffring riktas i första hand till hela befolkningen och fungerar som legitimerande resurser genom vilka ansvar och handlingsberedskap görs rimliga och nödvändiga. Alternativa positioner, såsom tvekan eller ovilja, lämnas oartikulerade och framstår därmed som svåra att legitimera.

Ansvar uttrycks explicit genom krav, skyldigheter och normativa förväntningar, där rättigheter och plikter binds samman i en ömsesidig logik. Individualism kontrasteras mot kollektivt åtagande, och ansvar framställs som ofrånkomligt snarare än valbart. Samtidigt etableras en hierarkisk struktur där politiskt ledarskap och professionell förmåga betonas, medan ansvaret vidgas bortom enbart militär kapacitet. Emotioner som allvar, plikt och uppoffring riktas mot individens samvete och förstärker ansvar som moraliskt bindande. Genom existentiell oro och uteblivna emotioner av lättnad eller optimism görs ansvar svårt att ifrågasätta och framstår som nödvändigt.

Handlingskraft kopplas främst till staten och dess institutioner, vilka framställs som aktiva och handlingsdugliga bärare av försvarsuppgiften. Den presenteras som pågående och konkret

snarare än som framtida ambition, vilket signalerar kontroll och beslutsamhet. Medborgare ges en stödjande roll, medan det operativa genomförandet tydligt lokaliseras till statliga aktörer. En separation etableras där samhällsgemenskapen ger normativ legitimitet, medan institutionerna ansvarar för det praktiska genomförandet. Emotioner som allvar, brådska, stolthet och framtidstro används för att legitimera institutionell styrning snarare än för att mobilisera individen direkt.

6. Slutsatser och avslutande reflektion

6.1 Försvarsvilja som normativ konstruktion

Studien visar sammantaget att försvarsvilja i svensk säkerhetspolitisk kommunikation i det studerade materialet kan förstås som en normativ konstruktion där språkliga inramningar och emotionella uttryck samverkar för att etablera försvarsvilja som en kollektiv föreställning om vad som är legitimt, nödvändigt och rimligt i ett förändrat säkerhetspolitiskt läge.

Genom att försvarsvilja konsekvent ramas in som en kollektiv angelägenhet där hela samhället förutsätts bidra, etableras en ordning där deltagande framstår som det enda rimliga handlingsalternativet. Samhällsgemenskapen fungerar därmed som den gemensamma referensram genom vilken ansvar och handlingskraft ges legitimitet. I denna konstruktion framställs deltagande som en självklar utgångspunkt i ett läge präglat av allvar och potentiell uppoffring, samtidigt som ansvar formuleras som en ofrånkomlig förpliktelse snarare än ett valbart åtagande. Alternativa positioner blir därigenom svåra att legitimera, och normativa förväntningar etableras på både medborgare och institutioner, där handlingsberedskap och lojalitet görs till rimliga och moraliskt bindande hållningar.

De tre teman som analysen vilar på kan förstås som ömsesidigt beroende dimensioner i en övergripande legitimeringslogik. Samhällsgemenskapen definierar försvarsobjektet och dess värdemässiga mening, ansvar fördelar normativa förpliktelser och handlingskraft omsätter dessa i institutionell handling. Försvarsvilja framträder därmed som en strukturell helhet där mening, norm och praktik samverkar och ömsesidigt stabiliserar varandra.

Försvarsvilja har inte ett i förväg givet innehåll, utan att dess innebörd formas i relation till det säkerhetspolitiska sammanhang inom vilket den artikuleras. Konstruktionen kan därmed emotionellt anpassas till det rådande säkerhetspolitiska läget. Olika känsloregister såsom allvar, samhörighet, uppoffring eller framtidstro kan aktiveras för att göra ansvar och handlingsberedskap rimliga. Försvarsvilja framträder således som ett begrepp vars normativa laddning kan justeras beroende på hotbildens karaktär och den politiska kommunikationens syfte.

Den normativa konstruktionen syftar vidare till att stabilisera samhälleligt ansvar över tid, även i ett säkerhetspolitiskt läge där det inte råder krig. I denna konstruktion blir emotioner

inte ett tillägg till rationella argument, utan en central mekanism för att upprätthålla legitimitet, acceptans och uthållighet. Genom ett övergripande emotionellt mönster som rör sig från allvar och hot till hopp och tillit möjliggörs handlingsberedskap och kontinuitet över tid snarare än mobilisering genom akut rädsla. Sammantaget bidrar dessa processer till att förankra försvarsvilja i samhälleliga gemenskaper och värderingar genom vilka ansvar och handlingskraft görs meningsfulla och legitima.

6.2 Återkoppling till tidigare forskning samt studiens bidrag

Tidigare forskning om svensk försvarsvilja har i stor utsträckning analyserat individers attityd- och motivationsbegrepp, ofta med hjälp av enkätundersökningar och opinionsmätningar (Persson & Widmalm 2024; Sundberg & Gustavsson 2025). Inom denna forskning behandlas försvarsvilja i det empiriska genomförandet ofta som ett relativt stabilt och analytiskt givet begrepp, vilket möjliggör operationalisering och mätning. Fokus har därmed främst legat på nivåer av försvarsvilja samt på faktorer som antas påverka dessa. Internationellt har forskningen om försvarsvilja det senaste åren i hög grad fokuserat på analyser av försvarsvilja i relation till akut hot, våld och mobilisering (Reznik 2023; Bukkvoll & Steder 2024; Kutsenko 2025). Studier av exempelvis Ukraina efter 2022 har visat hur samhällelig identitet, politiskt ledarskap och civilsamhällets mobilisering bidrar till att vidmakthålla försvarsvilja precis innan ett krigsutbrott och under pågående krig.

Studien bidrar till forskningen om försvarsvilja genom att förskjuta analysen från nivåer och förklaringsfaktorer till begreppets diskursiva konstruktion. Snarare än att behandla försvarsvilja som ett stabilt och analytiskt givet attitydfenomen visar studien hur begreppet ges mening och legitimitet genom språkliga inramningar och emotionella uttryck i offentlig säkerhetspolitisk kommunikation. Därmed synliggörs försvarsvilja som ett kontextberoende och normativt laddat begrepp vars innebörd formas och kan omformas i relation till det säkerhetspolitiska läget. På så sätt breddas förståelsen av försvarsvilja från mätbar attityd till diskursiv konstruktion.

Forskningen om emotioner i politisk kommunikation har visat hur emotioner konstrueras genom språk och ges politisk legitimitet i offentliga tal. Loseke (2009) analyserar presidenttal och visar hur emotioner organiseras genom kulturella ”*emotion codes*” som

formar kollektiva reaktioner och moraliska orienteringar. Studien synliggör hur emotioner produceras narrativt och fungerar som centrala resurser i politiskt meningsskapande.

Hasan (2025) analyserar politiska tal inom säkerhetspolitisk diskurs och visar hur emotionella uttryck bidrar till att forma förståelser av konflikt, nationell identitet och politiskt ansvar. Liksom Loseke betraktar Hasan emotioner som diskursivt konstruerade och legitimerande element i politisk kommunikation.

I en svensk kontext visar Hermansson (2023), genom en kvalitativ analys av kriminalpolitisk diskurs, hur emotioner produceras språkligt och används för att forma moraliska föreställningar om ansvar och samhällsordning. Studien illustrerar hur emotionellt meningsskapande kan analyseras textnära i svensk politisk diskurs.

Studien bidrar till forskningen om emotioner i politisk diskurs genom att analysera emotioner inom svensk säkerhetspolitisk kommunikation med särskilt fokus på begreppet försvarsvilja. Studien visar hur emotioner inte enbart uttrycks i politiska tal, utan integreras i etableringen av normativa förväntningar, legitimeringen av ansvar och stabiliseringen av ett centralt säkerhetspolitiskt begrepp i ett säkerhetspolitiskt mellanläge. Därmed breddas forskningsfältet genom att emotioners roll synliggörs i konstruktionen och formandet av försvarsvilja i en svensk kontext.

6.3 Samhällsvetenskapliga och etiska implikationer

Genom att visa hur försvarsvilja konstrueras i svensk offentlig säkerhetspolitisk kommunikation bidrar studien till förståelsen av hur politiska begrepp kan fungera normativt och strukturera förväntningar på medborgare och institutioner. Detta aktualiserar frågor om makt, ansvar och legitimitet i säkerhetspolitisk kommunikation, särskilt i säkerhetspolitiska lägen där hotet är närvarande men kriget ännu inte brutit ut. Ur ett etiskt perspektiv synliggör studien hur emotionella uttryck kan användas för att stabilisera acceptans och uthållighet, vilket väcker frågor om gränsdragningen mellan legitim mobilisering och påverkan. Dessa implikationer understryker vikten av medvetenhet kring hur språk och emotioner används i politisk kommunikation i samhällskritiska sammanhang.

6.4 Studiens relevans för krigsvetenskapen och officersprofessionen

Studien bidrar till krigsvetenskapen genom att vidga förståelsen av försvarsvilja som en diskursiv konstruktion snarare än ett fast eller givet begrepp. Försvarsvilja får därför inte en

entydig innebörd, utan kan omformas i relation till politiska och institutionella viljor, säkerhetspolitiskt sammanhang och de mål som eftersträvas. Därigenom synliggörs hur försvarsvilja kan fungera som ett normativt begrepp genom vilket förväntningar etableras. Genom tal och språkliga inramningar kommuniceras att medborgare förväntas komplettera myndigheter och institutioner, och att ansvar för försvarsuppgiften fördelas brett i samhället. På så sätt bidrar studien till en fördjupad förståelse av de diskursiva och emotionella processer genom vilka totalförsvarets funktionsduglighet formas före krig.

Studien synliggör hur försvarsvilja redan före krig ges mening i säkerhetspolitisk diskurs och hur förväntningar på civilsamhällets roll och ansvar etableras, ibland utan att dessa är fullt explicita. Därmed bidrar studien till officersprofessionens förståelse av att militär verksamhet alltid verkar inom ramar som formas språkligt och normativt, och att språk och politisk kommunikation utgör centrala faktorer för vad försvarsvilja kan innebära.

6.5 Metodologiska reflektioner och begränsningar

Studiens resultat bör förstås mot bakgrund av dess kvalitativa och tolkande metodansats. Analysen fokuserar på diskursiva och emotionella meningsskapande processer i offentlig säkerhetspolitisk kommunikation och är därmed inte utformad för att mäta förekomst, nivåer eller effekter av försvarsvilja i befolkningen. Resultaten är därmed analytiska till sin karaktär och inte statistiskt generaliserbara.

Studien har vidare genom sitt empiriska urval avgränsats till offentliga tal av svenska politiska och institutionella företrädare, inklusive statschefen, mellan december 2024 och december 2025. Dessa tal ses som uttryck för offentlig säkerhetspolitisk kommunikation, men studien uttalar sig varken om hur budskapen tolkas av mottagare eller om talarnas bakomliggande intentioner.

Valet av framinganalys i kombination med EDA har möjliggjort en textnära analys av hur försvarsvilja ges normativ mening i diskursen, men innebär samtidigt att andra analytiska perspektiv har prioriterats bort. Alternativa angreppssätt, såsom retorikanalys, hade kunnat belysa övertygandets mekanik och relationen mellan talare och publik, men hade förskjutit fokus från studiens intresse för försvarsvilja som ett samhälleligt och normativt begrepp.

6.6 Förslag till fortsatt forskning

Mot bakgrund av studiens tolkande och diskursanalytiska ansats framträder flera relevanta spår för fortsatt forskning. Eftersom studien inte undersöker hur säkerhetspolitiska budskap

tas emot av mottagare, utgör mottagarperspektiv ett centralt område för vidare studier. Framtida forskning skulle exempelvis kunna analysera hur medborgare, yrkesgrupper eller totalförsvarsaktörer uppfattar och förhåller sig till de krav och förväntningar som uttrycks i säkerhetspolitisk kommunikation.

Vidare möjliggör studiens tidsmässiga avgränsning för longitudinella studier som kan belysa hur konstruktionen av försvarsvilja förändras över tid, exempelvis i relation till Sveriges Natoansökan och det förändrade säkerhetspolitiska läget.

Jämförande studier mellan olika nationella kontexter eller mellan olika typer av material, såsom policytexter, myndighetskommunikation eller digitala medier, skulle också kunna bidra till en fördjupad förståelse av hur försvarsvilja konstrueras i skilda diskursiva sammanhang.

Slutligen kan framtida forskning pröva den kombination av diskursiva och emotionella analysansatser som används i denna studie i andra säkerhetspolitiska kontexter, med fokus på andra centrala begrepp än försvarsvilja eller i relation till andra typer av aktörer. En sådan inriktning skulle kunna bidra till fördjupad kunskap om hur språk och emotioner samverkar i konstruktionen av säkerhetspolitiska föreställningar i olika sammanhang.

Litteratur och referensförteckning

- Ahmed, S. (2014). *The cultural politics of emotion*. Second edition. Edinburgh University Press.
- Andersson, M. (2025). Tal om försvarets framtid. <https://www.svenskatal.se/tal/magdalena-andersson-tal-om-forsvarets-framtid> [2026-02-06]
- Bjereld, U. & Möller, U. (2016). *Swedish Foreign Policy*. Pierre, J. (red.) (Pierre, J., red.) Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199665679.013.25>
- Bohlin, C.O. (2025). Tal vid Folk och Försvar rikskonferens 2025. <https://www.svenskatal.se/tal/carl-oskar-bohlin-tal-vid-folk-och-forsvars-rikskonferens-2025> [2026-02-01]
- Boréus, K. & Bergström, G. (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde [omarbetade och aktualiserade] upplagan. Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Tredje upplagan. Liber.
- Bukkvoll, T. & Steder, F.B. (2024). War and the Willingness to Resist and Fight in Ukraine. *Problems of Post-Communism*, 71 (3), 245–258. <https://doi.org/10.1080/10758216.2023.2277767>
- Busch, E. (2025). Partiledartal på KD-dagarna 2025. <https://youtu.be/WLnMmOB3LnY?si=lcdR0Mub69Ps3XKz> [2026-02-06]
- Carl XVI Gustaf (2024). Carl XVI Gustafs Jultal. <https://youtu.be/WLnMmOB3LnY?si=lcdR0Mub69Ps3XKz> [2026-02-06]
- Chiru, I. & Buluc, R. (2023). An Ethical Understanding of Military Strategic Communication, Public Relations, and Persuasion. I: *Routledge Handbook of Disinformation and National Security*. 1. uppl. Routledge. 259–271. <https://doi.org/10.4324/9781003190363-23>
- Claesson, M. (2025). Tal vid Folk och Försvar rikskonferens 2025. <https://youtu.be/WLnMmOB3LnY?si=lcdR0Mub69Ps3XKz> [2026-02-06]
- Crawford, N.C. (2000). The Passion of World Politics: Propositions on Emotion and Emotional Relationships. *International Security*, 24 (4), 116–156. <https://doi.org/10.1162/016228800560327>
- David, M. & Sutton, Carole.D. (2016). *Samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Studentlitteratur.
- Entman, R.M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43 (4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
- Esaiasson, P. (2024). *Metodpraktikan: konsten att studera människor, organisationer och samhällen*. Sjätte upplagan, helt omarbetad. Norstedts Juridik.
- Frisell, M. (2025). Tal vid Folk och Försvar rikskonferens 2025. <https://youtu.be/vSAGxnG8vgE?si=5Cz9ysJFJbGy-8Js> [2026-02-06]
- Försvarsmakten & MSB-Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2021). *Handlingskraft*. (FM2021-1 7683:2 MSB2020-16261-3). <https://www.forsvarsmakten.se/siteassets/2-om-forsvarsmakten/dokument/handlingskraft.pdf>
- González, A.M. (2012). *The emotions and cultural analysis*. Ashgate.
- Guillemin, M. & Gillam, L. (2004). Ethics, Reflexivity, and “Ethically Important Moments” in Research. *Qualitative Inquiry*, 10 (2), 261–280. <https://doi.org/10.1177/1077800403262360>

- Hasan, A.M. (2025). The Role of Discourse Analysis in Justifying Military Action: A Critical Discourse Analysis of Russian and Ukrainian Official Statements. *The Creative Launcher*, 10 (4), 92–100. <https://doi.org/10.53032/tcl.2025.10.4.10>
- Hermansson, K. (2023). Emotional expressions in the Swedish discourse on crime.: A comparison of the 2018 Moderate and Social Democratic election campaigns. *Sociologisk Forskning*, 60 (1), 33–55. <https://doi.org/10.37062/sf.60.24779>
- Hultqvist, P. (2020). Tal vid Folk och Försvars rikskonferens 2020. <https://www.svenskatal.se/tal/peter-hultqvist-tal-vid-folk-och-forsvars-rikskonferens-2020> [2026-02-01]
- Hutchison, E. & Bleiker, R. (2014). Theorizing emotions in world politics. *International Theory*, 6 (3), 491–514. <https://doi.org/10.1017/S1752971914000232>
- Häkkinen, T. & Kaarkoski, M. (2024). Willingness to Defend and Foreign Policy in Sweden and Finland from the Early Cold War Period to the 2010s. *Scandinavian Journal of History*, 49 (2), 266–285. <https://doi.org/10.1080/03468755.2023.2289664>
- Inglehart, R.F., Puranen, B. & Welzel, C. (2015). Declining willingness to fight for one's country: The individual-level basis of the long peace. *Journal of Peace Research*, 52 (4), 418–434. <https://doi.org/10.1177/0022343314565756>
- Jonsson Daniel & Wedebrand, Christoffer (2021). *Försvarsvilja i teori och praktik. Om försvarsviljans betydelse*. (FOI-R--5155--SE). Försvarets forskningsinstitut.
- Koschut, S. (2014). Emotional (security) communities: the significance of emotion norms in inter-allied conflict management. *Review of International Studies*, 40 (3), 533–558. <https://doi.org/10.1017/S0260210513000375>
- Koschut, S. (2018a). Speaking from the Heart: Emotion Discourse Analysis in International Relations. I: Clément, M. & Sangar, E. (red.) *Researching Emotions in International Relations*. Springer International Publishing. 277–301. https://doi.org/10.1007/978-3-319-65575-8_12
- Koschut, S. (2018b). The power of (emotion) words: on the importance of emotions for social constructivist discourse analysis in IR. *Journal of International Relations and Development*, 21 (3), 495–522. <https://doi.org/10.1057/s41268-017-0086-0>
- Koschut, S. (2022). Emotion Discourse Analysis. I: *Routledge Handbook of Foreign Policy Analysis Methods*. 1. uppl. Routledge. 168–183. <https://doi.org/10.4324/9781003139850-14>
- Kristersson, U. (2025). Tal på Folk och Försvars rikskonferens 2025. <https://www.svenskatal.se/tal/ulf-kristersson-tal-pa-folk-och-forsvars-rikskonferens-2025> [2026-02-01]
- Kutsenko, O. (2025). Resilience under fire: navigating societal challenges, agency, and innovation in times of war. *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, 38 (1), 1–10. <https://doi.org/10.1080/13511610.2025.2465177>
- Loseke, D.R. (2009). Examining Emotion as Discourse: Emotion Codes and Presidential Speeches Justifying War. *The Sociological Quarterly*, 50 (3), 497–524. <https://doi.org/10.1111/j.1533-8525.2009.01150.x>
- Markwica, R. (2018). *The Logic of Affect*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198794349.003.0002>
- Mercer, J. (2013). Emotion and Strategy in the Korean War. *International Organization*, 67 (2), 221–252. <https://doi.org/10.1017/S0020818313000015>
- Moses, J.W. & Knutsen, T.L. (2019). *Ways of Knowing: Competing Methodologies in Social and Political Research*. Third edition. Bloomsbury Academic.
- Myndigheten för psykologiskt försvar (2025). *Försvarsvilja*. (MPF/2025:290)
- Patton, M.Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: integrating theory and practice*. Fourth edition. SAGE.

- Persson, T. & Widmalm, S. (2024). Upon entering NATO: explaining defence willingness among Swedes. *European Security*, 33 (4), 690–710.
<https://doi.org/10.1080/09662839.2023.2294078>
- Reznik, O. (2023). The willingness of Ukrainians to fight for their own country on the eve of the 2022 Russian invasion. *Post-Soviet Affairs*, 39 (5), 329–346.
<https://doi.org/10.1080/1060586X.2023.2221592>
- Simon, H.A. (1985). Human Nature in Politics: The Dialogue of Psychology with Political Science. *American Political Science Review*, 79 (2), 293–304.
<https://doi.org/10.2307/1956650>
- Sundberg, R. & Gustavsson, G. (2025). Defending the national identity: exploring the links between a multidimensional national identity concept and the willingness to defend one's country. *European Security*, 1–21.
<https://doi.org/10.1080/09662839.2025.2540091>
- Van Hulst, M. & Yanow, D. (2016). From Policy “Frames” to “Framing”: Theorizing a More Dynamic, Political Approach. *The American Review of Public Administration*, 46 (1), 92–112. <https://doi.org/10.1177/0275074014533142>
- Asp, V. (2025). *Vi har det i oss. Människors incitament till försvarsvilja och motståndskraft*. Försvarshögskolan, Centrum för totalförsvar och samhällets säkerhet.
- Wallström, M. (2016). Tal vid Folk och Försvars rikskonferens 2016.
<https://www.svenskatal.se/tal/margot-wallstrom-tal-vid-folk-och-forsvars-rikskonferens-2016> [2001-02-26]
- Åhäll, L. & Gregory, T. (red.) (2015). *Emotions, Politics and War*. 0. uppl. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315765068>